

Cobouw
25-2-2003

Een aanklacht tegen de moderne architectuur

Vervolg van pagina 1

Van een onzer verslaggevers MILDAM - Solide gefundeerd op verbrijzelde betonplaten bouwt Louis le Roy zijn eco-kathedraal in het Friese gehucht Mildam. 25.000 ton bouwafval heeft hij al verwerkt tot een bouwwerk dat architecten en kunstenaars een nieuwe weg moet wijzen.

Bouwen kan ie wel, die Le Roy. Want zijn woonhuis – een paar kilometer van zijn experimentele bouwput in Mildam – heeft hij in de loop der tijd compleet gestript en eigenhandig opnieuw opgebouwd. Ook op het terrein van de eco-kathedraal bouwde hij een huis. Heel traditioneel met bakstenen, cement, houten kozijnen en keramische pannen op het dak. Helemaal volgens de regelen der kunst; daar kan geen aannemer wat op afdingen. En dan doet Le Roy het ook nog eens zonder de hulp van metselprofielen of waterpas. Eenvoudigweg omdat hij die hulpmiddelen volgens eigen zeggen niet nodig heeft. Compleet op het oog bouwt hij een muur over honderd meter kaarsrecht.

Maar daar gaat het hem bij zijn opus magnum, de eco-kathedraal, helemaal niet om. In de natuur komen ook geen rechte lijnen voor. En voor de natuur is in het bouwwerk nadrukkelijk een grote plek ingeruimd. Daarom ziet Le Roy ook af van cement of andere bindmiddelen, zodat planten zich gemakkelijk in de voegen kunnen nestelen. Daardoor aangetrokken nemen ook dieren graag bezit van het complex. Ze zijn meer dan welkom bij Le Roy.

Principes

2500 tientonniers met bouwafval zijn er de afgelopen twintig jaar inmiddels leeggekieperd op het terrein in Mildam. En met de hand heeft Le Roy al dat materiaal in de vorm gedwongen die hem voor ogen stond. Voor zover hij een duidelijk plan had althans. Want hij liet zich ook vaak leiden door de plek, het aangeleverde materiaal en hoe de natuur op zijn ingrepen reageerde.

Wat precies de principes zijn waardoor Le Roy zich laat sturen weet hij niet helemaal duidelijk te maken in een meer dan twee uur durend gesprek, maar helemaal van toeval hangt het ook weer niet af. Want op sommige plaatsen wacht een muurtje al jaren op voltooiing, geeft hij zelf aan. "Ik wacht eenvoudigweg tot ik van een aannemer net die betonnen barriër krijgt aangeleverd die ook bovenop de rest van het muurtje prijkt. Ik ga er niet actief naar op zoek, maar zie wel of zo'n barriër

nog een keertje toevallig langs komt. Ik heb de tijd." Maar elders heeft hij dat geduld niet opgebracht en wordt de trottoirband – die drie hoekpunten van een toren markeert

– aan een vierde kant vervangen door een stapeltje stoeptegels. Het totale beeld wordt daar echter niet door verstoord. De zelf bedachte inventieve verbanden waarmee Le Roy zijn bar-

riers, trottoirbanden, stoeptegels, straatklinkers en ander materiaal op elkaar stapelt leveren een rustig beeld op, waarin afwijkingen niet storen. Het bouwwerk ademt een aangename rust uit. Volgens

sommige van Le Roys aanhangers is het dezelfde rust die grote monumenten kenmerkt. Die hoeven hun bestaansrecht niet meer te bewijzen met allerlei luidruchtige kunstgrepen.

Die kwaliteit in Le Roys werk wordt ook steeds vaker onderkend. Daarom kreeg hij drie jaar terug de Oeuvreprijs van het Fonds voor Beeldende Kunsten vormgeving en Bouwkunst. Naar aanleiding van die prijs verscheen onlangs een fraai boek bij NAI Publishers, getiteld, Louis Le Roy, Natuur cultuur fusie. Zelf werkt Le Roy nog naarstig aan een boek dat over een paar maanden moet verschijnen en luistert naar de titel Retourtje Mondriaan. In het eerste hoofdstuk van de dummy die de stichting Tijd als promotiemateriaal verspreidt, beschrijft Le Roy in heldere, beeldende taal anekdotes uit zijn jeugd. Verder belooft het vooral een aanklacht tegen de moderne kunst te worden, blijkt uit het gesprek met de

'Ik wacht tot de materialen langskomen'

bouwer uit Mildam. Zoals zijn bouwwerk een grote aanklacht is tegen de moderne architectuur. Of Le Roy met zijn eco-kathedraal school zal maken, zoals hij verwacht, lijkt onwaarschijnlijk. Daarvoor is zijn bouwmethode te omslachtig en neemt ze te veel tijd in beslag. Hoe jammer ook; voor de wereldhuisvestingsproblematiek biedt Le Roy met zijn eco-kathedraal geen oplossing. Een inspiratiebron zal hij zeker zijn voor nieuwe generaties architecten en bouwers. Die zullen stukjes van zijn filosofie incorporeren. Maar het lijkt onwaarschijnlijk dat hele massa's zijn filosofie omhelzen, zoals de bouwmeester zelf denkt.

In het Friese Mildam bouwt Louis le Roy zijn eco-kathedraal, waarin inmiddels 25.000 ton bouwafval zit verwerkt. Aannemers staan vaak watertandend naar hem te kijken, zegt hij.

Een inspiratiebron is hij nu in feite ook al, gezien sommige lyrische beschrijvingen in de uitgave van het NAI. "Ook aannemers staan vaak watertandend naar mij te kijken", verzekert Le Roy tijdens het gesprek. "Dat is pas bouwen, vertrouwde menigeen mij toe. Om vervolgens weer op de truck te stappen en te koersen naar het ziellose bouwwerk waar ze aan bezig zijn en dat ook nog eens een aanslag doet op de natuurlijke hulpbronnen. Een heilloze weg", besluit de bouwmeester misprijzend.

Foto Niels de Vries

Louis Le Roy, Natuur Cultuur Fusie, NAI uitgevers, ISBN 90-5662-278-1

Retourtje Mondriaan, uitgever Stichting Tijd, Oudehaske, verschijnt binnenkort.